

Class –B.A.III Sem. VI

Subject – Political Science

Paper– International Politics

Time Allowed : 3 Hours

Maximum Marks : 100

Section–A

Note: Attempt 7 questions out of 10 each in about 10-15 sentences. Each answer carries 4 marks.

1. What is the importance of the study of international Politics?
2. Give five features of Idealist Approach.
3. Write down methods to the use of National Power.
4. What are the devices of Balance of Power?
5. What do you mean by Bi-Polar system and Multi Polar System?
6. Explain South-South Dialogue.
7. Explain NATO, WARSAW PACT, DETENTE .
8. Write down the causes responsible for the emergence of Terrorism.
9. Give comparison of European Union and g-20.
10. Explain six demands of NIEO. 7×4=28

Section-B

Note: Attempt one question from each unit. Answer in 1000 words. Each question carries 18 marks.

Unit-I

1. Define International Politics. Discuss its nature and scope.
2. Critically examine Realist Approach to the study of International Politics.

Unit-II

3. Give meaning and definition of National Power. Explain its elements.
4. Define Balance of Power. What is the relevance of Balance of Power in Modern Period?

Unit-III

5. Define Cold War. Analyse the causes of Cold War and impact of Cold War on International Politics.
6. Explain the Emerging trends of New World Order.

Unit-IV

7. Explain formation, objectives and principles of SAARC. Discuss the problems faced by SAARC.
8. Explain NIEO. "NIEO is not more than a Mirage." Explain.

18×4=72

Punjabi Version

Section-A

10 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਉੱਤਰ 10-15 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।
ਹਰ ਉੱਤਰ ਦੇ 4 ਨੰਬਰ ਹਨ। $7 \times 4 = 28$

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
2. ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਦਿਓ।
3. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ use ਦੇ ਢੰਗ ਲਿਖੋ।
4. Balance of Power ਦੇ ਸਾਧਨ ਕੀ ਹਨ?
5. ਦੋ ਧਰੁਵੀ (Bi-Polar System) ਅਤੇ ਬਹੁ-ਧਰੁਵੀ (Multi Polar System) ਵਿਵਸਥਾ ਕੀ ਹੈ?
6. ਦੱਖਣ-ਦੱਖਣ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖੋ।
7. NATO, WARSAW PACT, DETENTE ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਆਤੰਕਵਾਦ (Terrorism) ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।
9. European Union and G-20 ਦੀ ਰਚਨਾ ਲਿਖੋ।
10. NIEO ਦੀਆਂ ਛੇ (6) ਮੰਗਾਂ ਲਿਖੋ।

Section-B

ਹਰ Unit ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 1000
ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਓ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਅੰਕ 18 ਹਨ। $18 \times 4 = 72$

Unit-I

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸਦੇ ਸਵਰੂਪ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

2. ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾ ਸਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ।

Unit-II

3. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

4. Balance of Power ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਅੱਜ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਕੀ ਸੰਬਧਤਾ ਹੈ?

Unit-III

5. 'Cold War' ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। Cold War ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਲਿਖੋ।

6. ਉਭਰਦੀ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

Unit-IV

7. SAARC ਦੀ ਬਣਤਰ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। SAARC ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ discuss ਕਰੋ।

8. NIEO ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। NIEO ਮਿਰਗ ਤਿਸ਼ਨਾ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ। ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

Hindi Version

Section-A

ਨੋਟ: 10 में से कोई 7 प्रश्न करो। हर उत्तर 10-15 लाईनों में लिखो। हर उत्तर के 4 अंक हैं।

4×7=28

1. अंतर्राष्ट्रीय राजनीति के अध्ययन का क्या महत्त्व है?

2. आदर्शवादी सिद्धान्त की पांच विशेषताएं दो।

3. राष्ट्रीय शक्ति के use के ढंग लिखो।

4

90/6

4. Balance of Power के साधन क्या हैं?
5. दो-ध्रुवीय और बहु-ध्रुवीय व्यवस्था क्या है?
6. दक्षिण-पश्चिम वार्तालाप लिखो।
7. NATO, WARSAW PACT, DETENTE की व्यवस्था दो।
8. आतंकवाद (Terrorism) के उभरने के जिम्मेदार कारण लिखो।
9. European union and G-20 की रचना लिखो।
10. NIEO की छः (6) मांगें लिखो।

Section-B

नोट: हर Unit में से एक-एक प्रश्न करो। हर उत्तर 1000 शब्दों में लिखो। हर उत्तर के 18 अंक हैं।

18×4=72

Unit-I

1. अंतर्राष्ट्रीय राजनीति की परिभाषा दो। इसके स्वरूप और क्षेत्र का वर्णन करो।
2. यथार्थवादी सिद्धान्त का आलोचना सहित अध्ययन करो।

Unit-II

3. राष्ट्रीय शक्ति का अर्थ और परिभाषा दो। इसके तत्वों की व्याख्या करो।
4. Balance of Power की परिभाषा दो। आज के युग में शक्ति संतुलन की क्या औचित्यता है?

Unit-III

5. शीत युद्ध (Cold War) की परिभाषा दो। Cold War के कारण और प्रभाव International Politics पर लिखो।

6. उभरती हुई विश्व व्यवस्था की व्याख्या करो।

Unit-IV

7. SAARC की बनावट, उद्देश्य और सिद्धान्त की व्याख्या करो। SAARC की Problems को भी discuss करो।

8. NIEO की व्याख्या करो। "NIEO" मृगतृष्णा से ज्यादा नहीं है। व्याख्या करो।
